Kaupunginhallitus 09.11.2026

Hallintosäännön tarkistaminen organisaatiomuutosten ym. johdosta sekä elinvoiman toimialajohtajan viran perustaminen (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Kaukonen Katariina
Puranen Antti
Kuismin Timo
Mäkiranta Tiia
Pesonen Tiina
Lövgren Reetta
Yli-Leppälä Henna
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto

1

tarkistaa hallintosääntöä liitteiden mukaisesti,

2

poistaa hallintosäännön III osan 3. luvun ”Sisäisen tarkastuksen yksikkö” kokonaan,

3

perustaa elinvoiman toimialajohtajan viran 1.1.2027 lukien seuraavasti:

- Tehtävänimike: Elinvoiman toimialajohtaja
- Tehtäväkohtainen/tasopalkka: 11 735,93 €/kk
- Sopimusala: KVTES
- Kelpoisuusehto: Ylempi korkeakoulututkinto, hyvä perehtyneisyys kunnallishallintoon, riittävä toimialan tuntemus, johtamistehtävissä hankittu hyvä kokemus sekä riittävä kielitaito.
- virkaan valittavan kanssa solmitaan erillinen johtajasopimus,

4

valtuuttaa lakiasiainjohtajan tai määräämänsä tekemään hallintosääntöön tarkistusten edellyttämät teknisluonteiset muutokset,

5

päättää, että hallintosäännön tarkistukset tulevat voimaan 1.1.2027 lukuun ottamatta peruskoulujen johtokuntien poistamista koskevia tarkistuksia, jotka tulevat voimaan 1.8.2027 lukien,

hyväksyy liitteenä olevan Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet -nimisen asiakirjan tarkistukset siten, että tarkistukset tulevat voimaan 1.1.2027 lukien.

Käsittely

Päätös

Selostus

Kaupunginhallitus päätti 10.8.2026 käynnistää taloudellisen, rahoituksellisen ja toiminnallisen tilanteen perusteella sekä valtuuston neuvottelukunnan 30.4.2026 talouden tasapainotuksen neuvottelutuloksen toteuttamiseksi henkilöstöä (työ- ja virkasuhteiset) koskevat työvoiman käytön mahdollista vähentämistä, toiminnan uudelleenjärjestelyjä ja talouden tasapainottamista koskevat yhteistoimintaneuvottelut 2.9.2026 alkaen. Yhteistoimintaneuvottelujen piirissä on ollut Espoon kaupungin koko henkilöstö. Yhteistoimintaneuvottelut päättyivät 14.10.2026.

Hallintosäännön tarkistamisen perusteena on tarve sopeuttaa organisaation toiminta, kustannusrakenne ja henkilöstöresurssit vastaamaan muuttunutta toiminnallista ja taloudellista tilannetta. Konsernihallinnon ja toimialojen organisaatiomuutoksilla tavoitellaan säästötoimenpiteiden lisäksi selkeää rakennetta ja loogisia valtuus-vastuusuhteita konsernihallinnon ja toimialojen sisällä sekä poikkihallinnollisesti. Tavoitteena on sekä virtaviivaistaa ja tehostaa organisaation toimintaa että selkeyttää yksiköiden välisiä sekä konsernihallinnon ja toimialojen välisiä vastuunjakoja.

Muutokset kaupunginorganisaatioon toteutetaan sekä hallintosääntömuutoksilla että kaupunginjohtajan sekä toimialajohtajien päättämillä toimintaohjeilla.

Sisäisen tarkastuksen yksikön lakkauttaminen

Sisäisen tarkastuksen yksikkö ehdotetaan lakkautettavaksi. Tämän seurauksena hallintosäännön III osan 3. luku ehdotetaan poistettavaksi kokonaan. Sisäisen tarkastuksen yksikön lakkauttaminen aiheuttaa myös muita muutoksia hallintosääntöön.

Ulkoisesta tarkastuksesta vastaavat kuntalain ja hallintosäännön mukaisesti tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Tarkastuslautakuntaa ja tilintarkastajaa avustaa ulkoisen tarkastuksen yksikkö, jonka viranhaltijat ovat tarkastuslautakunnan alaisia. Ulkoisen tarkastuksen toimintoon ei ehdoteta muutoksia.

Sisäisen tarkastuksen toimintoon kohdentuu 300 000 € säästötarve 1.1.2027 alkaen. Sisäisen tarkastuksen säästötavoitteen saavuttamiseksi sisäisen tarkastuksen toiminto organisoidaan uudelleen ja resurssien sopeutetaan siten, että tarkastustyö toteutettaisiin ulkoisena ostopalveluna.

Muutoksen perusteena on kaupungin tarpeiden mukainen tarkastuksen laajuus sekä kustannustehokkuuden ja tarkoituksenmukaisuuden parantaminen. Tämä tarkoittaisi muutoksia palveluissa, organisoitumisessa ja tehtävissä. Tarkastuksen toiminnasta haetaan ostopalvelun kautta kustannussäästöjä myös tarkemmin miettimällä tulevaisuudessa tarkastusten laajuutta.

Ulkoistaminen mahdollistaa laajemman erityisosaamisen hyödyntämisen. Sisäisessä tarkastuksessa tarvitaan usein osaamista esimerkiksi taloudesta, hankinnoista, tietoturvasta, sopimushallinnasta, riskienhallinnasta, henkilöstöprosesseista ja väärinkäytösriskien arvioinnista. Ulkoistettu sisäinen tarkastus vahvistaa tarkastustoiminnon riippumattomuutta ja objektiivisuutta. Kun tarkastus ei ole osa tarkastettavaa organisaatiota tai sen päivittäistä johtamisrakennetta. Ulkopuolinen toimija tuo myös vertailunäkymää muihin organisaatioihin. Tämä auttaa tunnistamaan hyviä käytäntöjä, tyypillisiä riskialueita ja kehittämiskohteita. Ulkoistettu malli on joustava. Tarkastuksen painopistettä, työmäärää ja erityisosaamista voidaan mukauttaa vuosittaisen riskiperusteisen tarkastussuunnitelman mukaan ilman, että organisaatio sitoutuu pysyvästi tiettyyn henkilöstörakenteeseen.

Sisäisen tarkastuksen tehtäviin ei sisälly virkavastuulla hoidettavia tehtäviä, joka vaikuttaisi mahdolliseen ulkoistukseen.

Kuntalain 14 § 2. mom. 7. kohdan mukaisesti valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja kuntalain 39 § 1. mom. 7. kohdan mukaan kunnanhallituksen tehtävänä on huolehtia kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Organisaatiomuutosten seurauksena ehdotetaan, että valtuusto tarkistaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet -nimistä asiakirjaa tarkistukset siten, että tarkistukset tulevat voimaan 1.1.2027 lukien.

Konsernihallinnon organisaatiomuutokset

Konsernihallintoon kohdistuu yhteenlaskettuna taloussuunnitelmakaudella 2027–2029 28,7 miljoonan euron kumulatiivinen säästötavoite. Säästötavoitteen saavuttaminen edellyttää myös organisoitumiselta uudelleensuunnittelua ja muun muassa päällekkäisten toimintojen merkittävää purkamista. Tämä tarkoittaa muutoksia palveluissa, organisoitumisessa ja tehtävissä. Muutokset toteutetaan ensisijaisesti toimintaohjemuutoksilla.

Hallintosääntöä ehdotetaan muutettavaksi siten, että jatkossa konsernihallinto muodostuu konsernipalvelut- ja strategia ja vaikuttaminen -toiminnoista**.**

Elinvoiman tulosalueen muuttaminen elinvoiman toimialaksi ja elinvoiman toimialajohtajan viran perustaminen

Elinvoiman tulosalueen viranhaltijaorganisaation sääntö (Hallintosäännön III osa 2. luku) muutetaan elinvoiman toimialan säännöksi vastaamaan sisällöllisesti ja rakenteellisesti kasvun ja oppimisen ja kaupunkiympäristön toimialojen viranhaltijaorganisaatioiden sääntöjä. Elinvoiman toimiala vastaa kaupungin elinvoiman, kilpailukyvyn ja vetovoiman sekä työllisyyden vahvistamisesta sekä edistää kuntalaisten ja asiakkaiden hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta yhteistyössä toimialojen ja kumppaneiden kanssa.

Elinvoiman toimialaa johtaa elinvoiman toimialajohtaja. Hallintosääntötarkistuksen yhteydessä ehdotetaan perustettavaksi elinvoiman toimialajohtajan virka. Elinvoiman toimialajohtajan tehtävät ovat samansisältöiset kuin kasvun ja oppimisen ja kaupunkiympäristön toimialajohtajien tehtävät.

Elinvoiman toimiala muodostetaan samoista tulosyksiköistä kuin elinvoiman tulosalue: elinkeino -tulosyksikkö, työllisyyden tulosyksikkö, kulttuurin tulosyksikkö sekä liikunnan ja urheilun tulosyksikkö. Elinvoiman toimialajohtaja määrää toimintaohjeella tarkemmasta organisaatiorakenteesta, tehtävistä ja ratkaisuvallasta.

Elinvoiman esikunnan tehtävät muutetaan vastaamaan kasvun ja oppimisen ja kaupunkiympäristön toimialojen esikuntien tehtäviä. Elinvoiman toimialan esikunnalle ei kirjata lisätehtäviä.

Toimialamuutos aiheuttaa myös muita muutoksia hallintosääntöön. Elinvoiman tulosaluetta, elinvoimajohtajaa, tulosalueen johtajaa ja elinvoiman tulosalueen tulosyksiköiden johtajia koskevat kirjaukset poistetaan. Toimialamuutoksen myötä Espoon kaupungilla ei enää ole tulosaluetta tai elinvoimajohtajan ja tulosalue johtajan toimea.

Elinvoiman toimialajohtajalle ehdotetaan siirrettäväksi kaupunginjohtajalle nykyisin kuuluva toimivalta päättää työllisyyden edistämisen ei-lakisääteisistä tuista sekä käyttää työvoimaviranomaisen päätösvaltaa asiakasasioissa. Toimialajohtaja voi toimintaohjeella siirtää päätösvaltaa edelleen toimialan viranhaltijoille uuden organisaatiorakenteen mukaisesti. Elinvoiman toimiala vastaa jatkossa työllisyyden vahvistamisesta ja elinvoiman toimialan työllisyyden tulosyksikkö mm. julkisten työvoimapalveluiden järjestämisestä. On tarkoituksenmukaista, että elinvoiman toimialan toimialajohtaja voi jatkossa siirtää työllisyyden edistämisen ei-lakisääteisiä tukia ja työvoimaviranomaisen asiakasasioiden päätösvaltaa koskevat tehtävät toimintaohjeella elinvoiman toimialan viranhaltijoille.

Kaupunkiympäristön toimiala

Ympäristö- ja rakennusvalvontakeskuksen johtamisen kannalta yksiköiden kovin suuri henkilömäärän, asiakasvolyymin ja taloudellisen painoarvon erilaisuus ja epätasapainoisuus aiheuttaa haastetta johtamiseen ja eri osa-alueiden kehittämiseen. Rakennusvalvonnan volyymi on selkeästi muita palvelualueita suurempi. Rakennusvalvonnan kehittäminen vaatii organisatorisia muutoksia aiemmin tehdyn kaupungin ulkoisen tarkastuksen tilaaman selvityksen johtopäätösten mukaisesti erityisesti johtamisen osalta. Tavoitteena on mataloittaa organisaatiota. Lisäksi ympäristöasioiden erityisesti hiilineutraalisuus ja ennallistamisasioiden painotus strategiassa ja sen johtamisessa ja resursoinnissa helpottuu, kun niiden organisatorista asemaa tuodaan paremmin esiin.

Edellä esiin tuoduista syistä hallintosäännön III osan 5. luvun 2 § esitetään tarkistettavaksi niin, että ympäristö- ja rakennusvalvontakeskuksen sijaan jatkossa on omina tulosyksikköinään rakennusvalvontakeskus, johtajana rakennusvalvontajohtaja sekä ympäristökeskus, johtajana ympäristökeskuksen johtaja.

Hallintosäännön III osan 5. luvun 3 § tulosyksikköjen tehtäviä tarkistetaan myös niin, että jatkossa rakennusvalvontakeskuksen tehtävänä on

huolehtia rakentamisen ohjauksesta ja valvonnasta. Ympäristökeskuksen tehtävänä on huolehtia ympäristön- ja luonnonsuojelusta, ja ympäristöterveydenhuollosta sekä ilmasto- ja kestävän kehityksen työn edistämisestä.

Hallintosäännön III osan 5. luvun 5 § ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että kohtaa rakennusvalvontakeskuksen viranhaltijat tarkistetaan viranhaltijoiden toimivaltuuksien osalta. Osa toimivaltuuksista poistuu liitteen mukaisesti ja yksi nimike muuttuu.

Hallintosäännön I osan 4. luvun 8 § lautakuntien ja jaoston asioiden esittely ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että jatkossa rakennusvalvontajohtaja ja ympäristökeskuksen johtaja esittelevät oman tulosyksikkönsä asiat. Kohtaan lisätään johtavalle kaupungineläinlääkärille toimivalta esitellä ympäristöterveydenhuollon palvelualueen asiat.

Kasvun ja oppimisen toimialan muutokset - peruskoulujen johtokunnista luovutaan

Valtuuston 11.12.2023 tekemällä hallintosääntömuutoksella lukioiden johtokunnista luovuttiin ja peruskoulujen johtokuntien osalta toimintaa jatkettiin valtuustokauden loppuun, minkä jälkeen niiden jatko tuli arvioida uudestaan. Nykyiset peruskoulujen johtokunnat on nimetty toimikaudelle 2025–2027. Johtokuntia on suomenkielisessä perusopetuksessa 71 ja ruotsinkielisessä perusopetuksessa 10.

Talouden tasapainotusta koskevissa kirjauksissa todettiin, että peruskoulujen johtokunnista luovutaan. Muutos tulee voimaan 1.8.2027.

Kasvun ja oppimisen toimialalla selvitetään yhteistyötapoja koulujen ja vanhempainyhdistysten välillä. Tässä hyödynnetään suomenkielisen ja ruotsinkielisen lukiopuolen kehittämiä yhteistyönkäytänteitä lukion ja huoltajien välillä. Nykyisten sääntöjen johtokunnille määrittelemä ratkaisu- ja toimivalta oppilaan määräaikaisen erottamisen osalta siirretään toimialan lautakunnille. Muun ratkaisu- ja toimivallan siirto viranhaltijoille viedään lautakuntien käsiteltäväksi kevään 2027 aikana.

Valtuustoaloitteisiin, valtuustokysymyksiin ja toiveisiin liittyvät muutokset

Hallintosääntöä esitetään tarkistettavaksi siten, että määräaikaa, jossa kaupunginhallituksen tulee esitellä vastaus valtuustoaloitteeseen valtuuston käsiteltäväksi, esitetään pidennettäväksi puolesta vuodesta kahdeksaan kuukauteen valtuustoaloitteen jättämisestä. Aloitteisiin annettavien vastausten valmisteluun tulee varata toimialoille riittävästi aikaa, koska asiassa annettavat lausunnot menevät ennen kaupunginhallitusta ja valtuustoa pääsääntöisesti lautakuntakuntiin käsiteltäväksi. Kasvun ja oppimisen toimialalla vastauksia käsitellään lähes aina kahdessa lautakunnassa, kasvun ja oppimisen sekä svenska rum -lautakunnassa. Lisäksi asiaa saatetaan käsitellä useamman toimialan toimielimissä sekä hankkia kaupungin vaikuttamistoimielinten (nuorisovaltuusto, vammais- sekä vanhusneuvosto) näkemykset asiasta. Myös tekstin kääntämiseen ruotsiksi tulee varata riittävästi aikaa. Lisäksi osa lausuntoja antavista toimielimistä saattaa kokoontua harvemmin ja tämä vaikeuttaa nykyisessä määräajassa pysymistä.

Johanna Värmälä ja 27 muuta valtuutettua jättivät 19.1.2026 valtuustokysymyksen siitä, miten Espoo voi edistää valtuustossa

hyväksyttyjen toivomusten käsittelyä ja seurantaa toiminnan tuloksellisuuden vahvistamiseksi. Värmälän valtuustokysymyksen vastaus oli valtuuston käsiteltävänä 20.04.2026 § 56. Valtuustokysymysvastauksen käsittelyn yhteydessä sekä kaupunginhallituksessa, että valtuuston neuvottelutoimikunnassa kiinnitettiin huomiota siihen seikkaan, että valtuustoaloitteiden, -
kysymysten ja -toiveiden lukumäärä oli nykyisen valtuuston ensimmäisen toimintavuoden aikana noussut huomattavan suureksi, verrattuna aikaisempiin vuosiin. Valtuustoryhmille toteutettiin kysely valtuustoaloitteiden, -kysymysten ja -toiveiden, sekä ylipäätään valtuustotyöskentelyn kehittämisen osalta, jonka vastauksia käsiteltiin puolestaan valtuuston neuvottelutoimikunnan kokouksessa kesäkuussa 2026.

Hallintosääntöä ehdotetaan tarkistettavaksi valtuustoryhmäkyselyn vastausten ja kaupunginhallituksen puheenjohtajiston ehdotuksen mukaisesti siten, että valtuustoiveita ei jatkossa sallita talousarvio- ja strategiapäätösten yhteyteen sekä valtuustokysymysten ja -aloitteiden lukumäärän rajaamista maksimissaan yhteen / valtuutettu / kokous.

Valtuutetuille on nyttemmin toteutettu myös vapaamuotoinen kyselykanava, jolla voidaan osaltaan vähentää valtuustokysymyksiä.

Samalla hallintosääntöön tehdään tarkistus viranhaltijoiden läsnäolo-oikeuteen valtuuston kokouksissa sallimalla konsernipalveluiden johtajalle läsnäolo-oikeus valtuuston kokouksissa.

Taloussääntöön ehdotettava muutokset

Hallintosäännön V osan 1. luvun (taloussääntö) 7 § esitetään tarkistettavaksi kuntalain (4. luku, 14 § 6. kohta) muutosten vuoksi. Varallisuudenhoidon sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteiden tavoitteena on toteuttaa kuntalain mukaista valtuuston toimivaltaa kunnan rahoituksen yleisten perusteiden määrittäjänä. Perusteet muodostavat valtuuston hyväksymän yhtenäisen toimintamallin, joka ohjaa kaupungin rahoitustoimintoja sekä näitä koskevaa päätöksentekoa. Nyt esitettävät hallintosääntöön kirjattavat varallisuudenhoidon, rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteet pysyvät sijoitustoiminnan osalta sisällöltään olennaisin osin entisellään ja perusteisiin lisätään kohdat koskien varallisuuden hoitoa sekä rahoitusta. Samassa yhteydessä ehdotetaan tarkistettavaksi kaupunginhallituksen tehtäviä ja ratkaisuvaltaa rahoitukseen liittyvien kohtien osalta niin, että erillisten dokumenttien nimiä ei mainita enää erikseen. Muutoksella vähennetään hallintosäännön mahdollisia päivitystarpeita tulevaisuudessa ja yhtenäistetään käytäntöjä kaupunginhallituksen ratkaisuvallan osalta.

Hallintosäännön tarkistusten voimaantulo

Hallintosäännön tarkistukset tulevat voimaan 1.1.2027 lukuun ottamatta peruskoulujen johtokuntien poistamista koskevat tarkistuksia, jotka tulevat voimaan 1.8.2028. Lisäksi lakiasiainjohtaja tai määräänsä valtuutetaan tekemään hallintosääntöön teknisluonteisia muutoksia, kuten tarvittavia §-numerointeihin yms. liittyviä muutoksia.

Päätöshistoria

Liitteet

1 I Luottamushenkilötoimielimet 1. Valtuusto_kaksipalstainen
2 I Luottamushenkilötoimielimet 2. Kaupunginhallitus ja kaupungin johtaminen_kaksipalstainen
3 I Luottamushenkilötoimielimet 4. Toimialojen lautakunnat ja jaostot_kaksipalstainen
4 II Hallinto, päätöksenteko ja kokousmenettely_kaksipalstainen
5 III Viranhaltijaorganisaatio 1. Konsernihallinto_kaksipalstainen
6 III Viranhaltijaorganisaatio 2. Elinvoiman tulosalue_kaksipalstainen
7 III Viranhaltijaorganisaatio 4. Kaupunkiympäristön toimiala_kaksipalstainen
8 IV Henkilöstö Henkilöstö_kaksipalstainen
9 V Talous 1 Taloussääntö_kaksipalstainen
10 VI Hankintasääntö_kaksipalstainen
11 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet

Oheismateriaali

Tiedoksi